

A TOR

– Siratóasszony nem kell – mondta Erzsike, és kezeivel a terít ő szélét morzsolgatta. A szeme megtelt könnyel. Az édesapjára gondolt. Nem akart hangos, visítózó temetést az ő csöndes apjának. Ó, bárcsak megkérdezte volna tőle, hogy milyen szertartást szeretne! Hogy kit hívna meg? Hogy mit főzzenek a toron? Akkor most nem kellene órákig a hűgával a hideg konyhában egy papírlap fölött görnyedniük.

– Rendben – válaszolt Magdi, a papíron kihúzta a sirató szót, majd tovább olvasott. – Virág. Beszéljük meg, hogy ki mit rendel, nehogy mindenki ugyanolyan koszorút készítesen. Én rózsára gondoltam, mégis az a legszébb.

– Igen – sóhajtott fel Erzsike. A vörös rózsza. Még bimbósan, hogy a harmat megüljön a szirmokon. Te vegyél akkor sárga rózsát, az is olyan elegáns. Szóljunk a gyerekeknek is!

A fiúk kelletlen arccal vonultak ki a tévészobából, feleségeikkel a nyomokban. A fiúkat nem érdekelte a virág, csak a vállukat vonogatták. A nagyobbik felesége viszont egyből rávágta:

– Fehér szegfű. És a lehető legkisebb koszorút szeretnénk. Szinte megdermedt a levegő. Erzsike felháborodva nézett fel a papírlapról. A nagyfiú, a férj, idegesen krárogott egyet, és a felesége karjába csípve vette át a szót.

– Dehogy a legkisebbet. A legnagyobbat? Szép, nagy, fehér szegfűs koszorút csináltatunk. Írjátok! – mutatott a papírlapra. Az asztalnál mindenki megkönnyebbülve sóhajtott fel. A fiatal nő azonban nem hagyta annyiban.

– Apus biztosan a kis koszorút választaná. Soha nem szerette a hivalkodást, a túlzásokat...

– De ez a temetése – vágott közbe Magdi. Az pedig más. Nem egy virágcsokron fogunk spórolni. Meg kell adni a módját! A fiatal nő elhallgatott. A többiek helyeslően bólogattak. A lap kezdett betelni. Erzsike pedig csak körmölt. Aztán a fiúk visszamentek a tévészobába, újra csak ketten maradtak.

– De hogy miért pont a legkisebbet?! – szólalt meg Magdi. Én mindenestre művirágból is készítek egyet. Az legalább jövőre is ugyanolyan lesz, mint az élő. Erzsike helyeselt. Aztán a torról beszélgettek. Hogy a fasírt mellé töltött dagadó legyen vagy kolbászos szűzérme? Majonézes krumpli

vagy francia saláta? Legyen-e főtt étel? Mire összeírták a menüt, a papír végére is jutottak. Végül kiszámolták, hogy mi mennyibe fog kerülni, elosztották egymás között, majd elbúcsúztak. Éjszaka Erzsike alig bírt elaludni. A temetésre gondolt. Még öt nap. Öt nap alatt kell az összes süteményt megsütni, tésztát gyúrni, a lakást átrendezni, ravatalt feldíszíteni. Hajnal felé szenderült álomba.

A temetés napján borult, esős idő volt. Az emberek egyre csak gyűltek a kis falusi házban. Magdi és Erzsike kötényben rohángásztak konyhából a szobába, kezükben a boroskancsóval, húsos tálakkal. A férfiak csendben iszogattak, a nők is suttogva beszélgettek. Ha Apus neve szóba került, elpiyeredtek. Négy órakor indult a menet. A siratóasszonyok végül ingyen is eljöttek, és a sor végén zokogtak, velőlerázóan. A temetőbe érve a családtagok bementek a ravatalozóba, és körbeállták a halottat. Apus ott feküdt kiterítve. Vonásai eltorzultak, a halál kínja rávésődött az arcára. Rá se lehetett ismerni a mindig mosolygó, kedves öregemberre. Kint az emberek szemlesütve ácsorogtak. A ravatalozóból olykor kihallatszott Erzsike és Magdi felcsukló zokogása. Már nem tudtak parancsolni a könnyeknek. Hosszú percek teltek el így. A pap késett. Három falunak volt az egyetlen plébánosa, kis autójával mindenhova késve érkezett. Kint az emberek egyre türelmetlenebbek lettek. Páran egymással sutyorogtak, a nők a másik ruháját, frizuráját vizsgálták. Sok régi ellenség gyűlt össze Apus temetésén. Ott volt Korádi a feleségével, a háttérben pedig látni lehetett Máriát, a férfi régi szeretőjét. A két nő gyűlölködve pillantott egymásra. Aztán megjelent a közönségességéről hírhedt Mároliné, és az iszákos Balogh is. A suttogás lassan beszélgetéssé erősödött. Bent a ravatalozóban, már se Magdi, se Erzsike nem sírt. Idegesen tekintettek kifelé, de a pap csak nem volt sehol. Fél óra telt el, a kapunál már intézkedtek, hogy elérjék a plébánost. „Tudod a mobilját?” – kérdezgették egymástól az emberek, hiábavalóan. Végre feltűnt a láthatáron a szürke kisautó. A pap futva ugrott ki belőle, útközben felkapta a reverendát, és a ravatalozó előtt lassította le a lépteit. Lesütött szemmel lépett be a halotti szobába. Erzsike és Magdi megkönnyebbülve sóhajtott fel. Aztán újra sírva fakadtak. Meghallgatták az imát, és zokogva figyelték, ahogy a temetői munkások végleg lezárják a koporsót. Papó arca mindörökre eltűnt.

A pap monoton hangon kántált. Az énekkar egy zsoltárt kezdett énekelni, majd egy zsoltár dallamára elbúcsúztatták a halottat.

- Búcsúzik tőled a két lányod... – Magdi és Erzsike újra felzokogott.
- És az unokák is... – a fiúk még jobban elkomorultak.
- A kis menyek is... – a fiatal nők lesütötték a szemüket.

– A jó barátok...jó szomszédok... – az ének végére már egy szem sem maradt szárazon.

A zokogó menet elindult a parcella felé. A sírásók már nagyon dolgoztak. Mindketten pusztán két üveg pálinkát kértek a munkájukért. Valószínűleg az egyiket már délelőtt megitták, mert tétova kézzel hányták a földet. Erzsike megint nem tudta abbahagyni a sírást. Hirtelen Erzsike megrázkódott. Meglátta a fejfát. A faragómester elírta a halál napját és az aznapi dátum szerepelt rajta, holott Apus már négy napja halott volt. Odasúgta Magdinak. Magdi legyintett. Halkan mondta, hogy a szalagokon is sok elírás van. Nem kell vele törődni. Mindenkinél ez van.

Pár perc múlva megérkeztek a kocsin a koszorúk és Erzsike arca egy kicsit felderült. A vörös rózsacsokor volt a legszebb. Magdi szeme idegesen kereste a sárga rózsás és a rózsaszínű művirág koszorút. Mikor meglátta, ő is elmosolyodott. Övé volt a legnagyobb. A sírra már maguk rendezték a virágokat. Időnként odasúgták egymásnak: – Völgyesiék koszorúját nem hagyhatjuk le, tedd oda a szélére! Robiét is! Az Aranyosiékét vedd le, jó lesz az a szélén is! Apus úgyse szerette. Jó fél óra is eltelt, mire minden virágnak találtak helyet. Utoljára vetettek egy keresztet és egymásba karolva hazaindultak. A menet követte őket. A kapun belépve már rohantak is a konyhába, ahol már rotyogott a töltött káposzta. Erzsike szaladt a kötényért, vitte a hatalmas lábast az asztalra. A vendégek felcsillanó szemmel nézték a gőzölgő gombócokat. A hangulat egyre jobban emelkedett, a férfiak harsogva beszéltek a tegnapi esti meccsről. Amikor meglátták Erzsikét a hatalmas tortával, nagyot hujjogtak. Apus kedvencét egyenesen a cukrászdából rendelték. A szeletelés közben Erzsike újra elsírta magát. Egy pillanatra csend lett, utána újra felhangzott az üvöltés. Erzsike a hangzavarban azt sem hallotta, hogy ki kér a tortából. Este tízig folyt a dínom-dánom. Völgyesit megint a felesége vonszolta haza, Aranyosiék végigüvöltötték a hazafele vezető utat, Balogh pedig a sok bortól éjfél felé elsírta magát. Erzsike Magdival mosogatott szótlanul a konyhában. Mire végeztek, már mindenki elhagyta a házat, egy is elmúlt mire Magdi elkészönt.

Erzsike nyitott szemmel feküdt az ágyában. Apusra gondolt. arra, hogy most biztosan boldog. Boldog, mert ilyen szép halotti tort rendezett neki. A legszebbet.